

Vzdělávací cíle výstavy

Výstava *Anna Franková – odkaz pro současnost* je založena na několika didaktických koncepcích a může být součástí širšího výchovně-vzdělávacího bloku. Klade si následující cíle:

- informovat návštěvníky o historii holocaustu z pohledu rodiny Frankových;
- ukázat návštěvníkům, že rozdíly mezi lidmi existují ve všech společnostech (rozdíly kulturní, etnické, náboženské, politické a další);
- ukázat, že popření základních lidských práv může vést k diskriminaci, k vyloučení ze společnosti, perzekucí a dokonce k vraždění;
- vyzvat návštěvníky k tomu, aby přemýšleli o základních společenských hodnotách jako jsou tolerance, vzájemná úcta, lidská práva a demokracie;
- přesvědčit návštěvníky, že k udržení demokratické společnosti nestačí pouze tvorba a dodržování zákonů, ale i osobní postoj každého z nás.

Pro výstavu je stěžejní příběh Anny Frankové. Nejen její osobní příběh, nýbrž i příběhy dalších pronásledovaných mají návštěvníkům přiblížit historické události. Historická fakta a události zde dostávají prostřednictvím autentických příběhů, zážitků i pocitů, lidský rozměr a je proto snazší je pochopit

V České republice koordinuje výstavu Vzdělávací a kulturní centrum Židovského muzea v Praze.

Vzdělávací a kulturní centrum Židovského muzea v Praze (VKC ŽMP)

Výstava je součástí širšího vzdělávacího záměru, který má jako doplněk ke školní výuce vést žáky a studenty k rozvíjení kritického myšlení, má rozvíjet jejich znalosti a dovednosti prostřednictvím jejich vlastního výzkumu. K tomuto účelu organizuje VKC ŽMP celou řadu přednášek a dílen s židovskou tematikou, tedy nejen s tematikou holocaustu a antisemitismu.

Chtěli bychom předcházet tomu, aby dějiny Židů u nás a židovská kultura splývaly pouze s tragickým obdobím jejich diskriminace a vyvražďování za druhé světové války.

Bližší informace o našich programech pro školy i učitele naleznete na www.jewishmuseum.cz/vkc

Organizátor

Vzdělávací a kulturní centrum
Židovského muzea v Praze
Miroslava Ludvíková
Maiselova 15, Praha 1, 110 00
Telefon: +420 224 814 926
Fax: +420 222 318 856
www.jewishmuseum.cz
miroslava.ludvikova@jewishmuseum.cz

VZDĚLÁVACÍ A KULTURNÍ CENTRUM
ŽIDOVSKÉHO MUZEA V PRAZE

Mateřská organizace

Anne Frank House, P. O. Box 730, NL 1000 Amsterdam, Nizozemí
Telefon: 0031 20 5567100, Fax: 0031 20 6389856
www.annefrank.org, L.rouw@annefrank.nl

ANNE FRANK STICHTING

Výstava

Anna Franková

– odkaz pro současnost

Výstava

Anna Franková – odkaz pro současnost je českou verzí mezinárodní putovní výstavy Domu Anny Frankové v Amsterdamu, kterou dosud navštívilo přes pět milionů návštěvníků ve více než 32 zemích světa.

Cílem mezinárodní putovní výstavy *Anna Franková – odkaz pro současnost* je podnítit návštěvníky k tomu, aby se zamysleli nad významem tolerance, lidských práv a demokracie v dnešním světě. Výstavě dominuje příběh Anny Frankové a její rodiny, který je zasazen do kontextu světových událostí a historie holocaustu. Můžeme si také přečíst výpovědi očitých svědků tohoto období. Výstava se dále snaží vést návštěvníky k zamýšlení nad tím, v čem tkví podobnosti a rozdíly mezi událostmi z minulosti, jako byla druhá světová válka a holocaust, a situací v dnešním světě.

Úvodní panel

Deník Anny Frankové byl po válce mnohokrát vydán a stal se jedním z nejčtenějších dokumentů z druhé světové války. Pro mnoho lidí se Anna stala prostřednictvím svého deníku symbolem židovského utrpení za druhé světové války, personifikací milionů lidí, jejichž tváře i osudy zůstaly neznámé. Citáty významných osobností uvedené na tomto panelu dokládají, že Annin deník dodnes promlouvá k lidským srdcím a stále dokáže člověka posilnit.

Období I: 1929 - 1933

Anna Franková se narodila 12. června 1929 ve Frankfurtu nad Mohanem. Přišla na svět v době, kdy se Německo potýkalo s hospodářskou krizí a kdy se vyhrcovala politická polarizace společnosti. Nacisté, členové

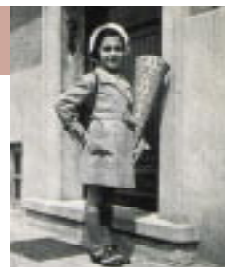
Nacionálně-socialistické německé dělnické strany (NSDAP), propagovali zvláštní dějinné poslání německého národa, který se měl podle jejich rasistické teorie stát vůdčí rasou. Mnozí Němci propadli nacionalismu a myšlence domněle vyššího postavení germánské rasy; ostatní menšiny („rasy“) měly být oproti tomu omezeny na svých právech. Židé trpěli nacistickou politikou nejvíce. Rodina Frankových přihlížela těmto společenským změnám s rostoucími obavami. Přesto prožívala Anna první léta svého života šťastně.

Období II: 1933 - 1939

V listopadových volbách do říšského sněmu roku 1932 získala NSDAP 33% hlasů. 30. ledna 1933 se stává Adolf Hitler říšským kancléřem a nacisté oficiálně přebírají moc v Německu. Otto Frank, Annin otec, se rozhodne - podobně jako mnoho dalších - vystěhovat s rodinou do Nizozemska; emigrací se snažil předejít pronásledování a uchýlit se do bezpečí.

Roku 1935 byly v nacistickém Německu vydány rasové tzv. norimberské zákony, v listopadu 1938 došlo v Německu a na území Sudet k pogromu, který je znám jako tzv. křišťálová noc, a vyčleňování Židů ze společnosti rychle pokračuje. Rodina Frankových se cítila v Amsterdamu zatím v bezpečí. Anna zde prožívala další bezstarostné roky, které popsala ve svém deníku. Svědectví o podobném osudu podává na dalším panelu Annin vrstevník Hans Massaquoi, který se narodil roku 1926 jako syn Němky a Liberijce. Hans vypráví o období třicátých let, které strávil v Německu, a důsledcích nacistického „rasového učení“, kvůli němuž se pronásledování menšin ocitlo na denním pořádku.

Období III: 1939 - 1942

1. září 1939 přepadla německá vojska Polsko a začala druhá světová válka. Život v Nizozemí běžel do jara následujícího roku víceméně běžným způsobem. Situace se změnila 10. května 1940, kdy Německo přepadlo a obsadilo Nizozemsko. Útěk byl již téměř vyloučen. Nacisté zde okamžitě zavedli, stejně jako v ostatních okupovaných zemích, norimberské zákony. Prvním krokem byla systematická evidence a izolace židovského obyvatelstva, po kterých následovala deportace a plánované vyvražďování.

Annina starší sestra Margot obdržela jako první z rodiny Frankových v červnu 1942 předvolání k „případnému pracovnímu nasazení v cizině“. Tato událost urychlila rozhodnutí Frankových ukryt se; došlo k tomu o měsíc dříve, než bylo původně plánováno. Za úkryt byl vybrán

neobývaný zadní trakt budovy, ve které sídlila firma Otty Franka. Další portrét představuje Miep Giesovou, sekretářku Otto Franka, která se rozhodla Frankovým při ukrytí pomoci. Bez ní a ostatních, kteří pomáhali, by ukrytí vůbec nepřicházelo v úvahu.

Období IV: 1942 - 1945

Od léta 1942 do roku 1944, po více než dva roky, žilo osm lidí – rodina Frankova, manželé van Pelsovi se synem Petrem a zubař Fritz Pfeffer – ilegálně zadním traktem domu na Prinsengracht č. p. 263.

Výstava se snaží zprostředkovat návštěvníkům pomocí citátů z deníku a fotografií tamější atmosféru, tíseň způsobenou nedostatkem místa a soužitím osmi lidí ve stísněném prostoru a neustálém strachu z odhalení. K odhalení došlo v srpnu 1944. Všichni ze zadního traktu byli zatčeni a deportováni do nizozemského sběrného tábora ve Westerborku, odtamtud do Osvětimi a dalších táborů. Z osmi tajných obyvatel zadního traktu přežil jediný – Otto Frank. Anna a Margot zemřely na tyfus na samém konci války v koncentračním táboře v Bergen-Belsenu. Tragédii osmi ukrývajících se v zadním traktu doplňují svými příběhy lidé, kteří hrůzy pronásledování přežili. Na panelech jsou zachycena svědectví vraždění Židů a osudů Romů a Sintů. Je zde také popsáno, co spatřili vojáci, kteří osvobodili koncentrační a vyhlazovací tábory.

Období V: od 1945 do současnosti

Po osvobození zavládla v celé Evropě radost. Kromě radosti z konce války a pronásledování byl však všude přítomný také smutek; zejména když vzaly za své naděje mnohých, kteří doufali, že se shledají se svými příbuznými.

V prvních poválečných letech se navíc utrpení Židů věnovala jen malá pozornost, lidé chtěli raději na tragické události co nejrychleji zapomenout. Bezprostředně po zatčení Frankových v srpnu 1944 našla Miep Giesová v zadním traktu domu na Prinsengracht Annin deník. Po svém návratu do Nizozemí rozvinul Otto Frank intenzivní pátrání po svých dcerách. Když mu bylo zprávou Červeného kříže potvrzeno, že obě dcery zemřely, odevzdala mu Miep Giesová Annin deník. Otto Frank nakonec souhlasil s jeho knižním vydáním.

